

Pranešimas spaudai
Liuksemburgas, 2016 m. gruodžio 8 d.

ES turėtų nuveikti daugiau, kad apsaugotų piliečius nuo pandemijų ir kitų rimtų tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai, – teigia auditoriai

Naujoje Europos Audito Rūmų ataskaitoje teigiama, kad ES lygmens planavimas, kurio tikslas – apsaugoti piliečius nuo tokių rimtų grėsmių sveikatai kaip gripo pandemija, vis dar turi reikšmingų trūkumų. Nors pastaraisiais metais buvo imtasi nemažai svarbių priemonių, valstybės narės ir jų visuomenės sveikatos institucijos vis dar turi geriau bendradarbiauti, – teigia auditoriai.

ES valstybėms narėms tenka pagrindinė atsakomybė visuomenės sveikatos srityje. Pagrindinis Europos Komisijos vaidmuo – teikti paramą ir imtis papildomųjų veiksmų. ES nustatė, jog rimtos tarpvalstybinės grėsmės sveikatai yra sritis, kurioje valstybės narės drauge gali veikti veiksmingiau. 2013 m. ES sprendimu dėl rimtų tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai buvo įvesti svarbūs pokyčiai siekiant daryti pažangą, susijusią su reagavimo planavimu ir koordinavimu. Jis taip pat sustiprino Sveikatos saugumo komitetą, kurį 2001 m. neoficialiai įsteigė Sveikatos ministrų taryba.

Auditoriai padarė išvadą, kad nors 2013 m. Sprendimas buvo svarbus žingsnis siekiant pagerinti ES sveikatos apsaugos pagrindą ir užtikrinti, kad ES būtų geriau pasirengusi valdyti tokias rimtas grėsmes sveikatai, valstybių narių ir Komisijos lygmeniu išlieka reikšmingų trūkumų. Jie taip pat padarė išvadą, kad nors Sveikatos saugumo komiteto vaidmuo pasitvirtino esantis labai svarbus, jis susiduria su strateginiais ir operatyviniais sunkumais, kuriuos būtina įveikti.

„Dėl paitensyvėjusių kelionių ir prekybos ligos greitai išplinta nepaisydamos sienų, o tai reiškia, kad sveikatos saugumas vienoje valstybėje narėje dažnai priklauso nuo kaimyninių valstybių narių sveikatos saugumo“, – pareiškė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Janusz Wojciechowski. „Reikia nuveikti daugiau siekiant pašalinti šiuos planavimo ir koordinavimo trūkumus, jei norime, kad ES piliečiai galėtų visapusiškai naudotis tuo, kas iki šiol yra padaryta“.

Auditoriai nustatė 2013 m. Sprendimo įgyvendinimo ir tobulinimo vėlavimo atvejų. Parengties planavimo koordinavimas buvo pagerintas, tačiau procedūros turi būti patikimesnės ir geriau apibrėžtos. Pavyzdžiui, valstybės narės nepakankamai pagreitino savo bendrą vakcinų nuo pandeminio gripo pirkimo procedūrą ir nėra ES masto sistemos, kuri leistų patenkinti neatidėliotinus vakcinų ir kitų medicininių reagavimo priemonių

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitos tekstą galima rasti www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

poreikius.

Esamos skubaus įspėjimo ir reagavimo bei epidemijos stebėjimo sistemos veikia jau ne vienus metus, o jų svarbus vaidmuo ES lygmeniu yra plačiai pripažįstamas, – teigia auditoriai. Tačiau vis dar yra galimybių atnaujinti skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemą. Iki šiol nebuvo išbandytos atnaujintos rimtų cheminių ir ekologinių grėsmių valdymo procedūros.

Auditoriai nustatė ES sveikatos programos veiksmingumo saugant piliečius nuo grėsmių sveikatai trūkumų. Patikrinus 2008–2013 m. vykdytus grėsmių sveikatai mažinimo veiksmus, paaiškėjo, kad nors daugeliu iš šių veiksmų buvo veiksmingai pasiekti sutarti planiniai išdirbiai, tvirtų rezultatų nepasiekta. Todėl jų indėlis siekiant apsaugoti piliečius nuo grėsmių sveikatai, buvo nedidelis. Jie taip pat nustatė trūkumų, matuojant su grėsmėmis sveikatai susijusio tikslo rodiklius 2014–2020 m., ir santykinai mažą išlaidų lygį 2014–2016 m.

Auditoriai nustatė, jog būtų įvairių Komisijos vidaus koordinavimo, susijusio su įvairių tarnybų ir pagal įvairias programas sveikatos saugumo srityje įgyvendintais veiksmais, trūkumų. Jie taip pat nustatė, kad būtina daugiau nuveikti, siekiant jog susitarimai dėl Komisijos krizių valdymo struktūrų bendradarbiavimo būtų veiksmingi. Galiausiai Komisija turi pagerinti savo vykdomą Sveikatos ekstremaliųjų situacijų valdymo centro valdymą siekiant geriau jį parengti valdyti būsimas sveikatos krizes.

Savo ataskaitoje auditoriai valstybėms narėms ir Komisijai teikia šias rekomendacijas:

- pagreitinti 2013 m. Sprendimo įgyvendinimą, visų pirma parengiant Sveikatos saugumo komitetui skirtą veiksmų planą, užtikrinant geresnį veiksmingumo stebėjimą ir paspartinant bendrą vakcinų ir kitų medicininių atsakomųjų priemonių pirkimą;
- patobulinti skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemą ir parengti labiau integruotus rizikos valdymo sprendimus;
- padidinti bendrai finansuojamų apsaugos nuo grėsmių sveikatai veiksmų rezultatų tvarumą bei pagerinti atitinkamą veiksmingumo vertinimo metodiką;
- plėtoti labiau struktūrizuotą Komisijos sveikatos saugumo tarnybų veiksmų koordinavimą.

Specialioji ataskaita Nr. 28/2016: „Tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai valdymas Europos Sąjungoje: imtasi reikšmingų priemonių, tačiau reikia nuveikti daugiau“ yra paskelbta 23 ES kalbomis.